

Vitolis SEKLIUCKIS, Saulius GUDAS, Gintautas GARŠVA

INFORMACIJOS SYSTEMOS IR DUOMENŲ BAZES

Turinys

Pratarmė	7
1. Informacijos sistemų sandara ir klasifikacija	9
1.1. Informacijos sistemos paskirtis	9
1.2. Organizacijų veiklos pobūdis	10
1.3. Informacijos sistemų sąsajos su mokslo sritimis	11
1.4. Informacinės technologijos organizacijoje	12
1.5. Informacijos sistemos sudėtis	14
1.6. Informacijos sistemų programinės įrangos tipai	15
1.7. Informacijos sistemų klasifikavimas	17
1.8. Organizacijos informacinė architektūra	24
1.9. Informacinių technologijų plėtros kryptys	27
1.10. Informacijos sistemų skyrius	29
1.11. Savikontrolės klausimai	29
2. Informacijos sistemų kūrimo principai	30
2.1. Informacijos sistemų kūrimo gyvavimo ciklo modeliai	30
2.2. Informacijos sistemos kūrimas veiklos modelio pagrindu	35
2.3. Funkcinių informacijos sistemų ir veiklos proceso sąsaja	40
2.4. Gamybinės organizacijos informacijos sistemos modelis	42
2.5. Savikontrolės klausimai	44
3. Veiklos analizė ir reikalavimų informacijos sistemoms specifikuojimas	45
3.1. Veiklos analizės modeliavimas	45
3.2. Duomenų srautų diagramos	45
3.3. Duomenų srautų diagramos ir funkcijų hierarchija	48
3.4. Duomenų struktūrų diagramų sudarymas	50
3.5. Praktinė užduotis "Veiklos srities analizė"	51
3.6. Veiklos srities informacinių poreikių aprašymas <i>Use Case</i> diagramos pagrindu	52
3.7. Praktinė užduotis "Vartotojo informacinių poreikių specifikavimas <i>Use Case</i> diagrama"	59
3.8. Praktinė užduotis "Reikalavimų IS specifikacijos dokumento sudarymas"	60
3.9. Metodinė medžiaga "Reikalavimų IS specifikavimo forma"	60
3.10. Savikontrolės klausimai	63
4. Duomenų bazių sandara ir organizavimas	64
4.1. Duomenų bazės samprata	64
4.2. Duomenų bazių evoliucija	66
4.3. Loginių duomenų vaizdavimas	70

4.4. Duomenų organizavimo modeliai.....	75
4.5. Reliacinio duomenų modelio ypatumai.....	78
4.6. Savikontrolės klausimai.....	84
5. Duomenų bazių valdymo sistemų organizavimas	86
5.1. Duomenų bazių valdymo sistemų funkcijos ir sudėtis.....	86
5.2. Darbo aplinka ir tipinis darbo scenarijus	87
5.3. Duomenų bazės kūrimas ir redagavimas	89
5.4. Navigacijos duomenų bazėje priemonės.....	91
5.5. Duomenų bazės rikiavimas ir indeksiniai failai.....	92
5.6. Paieškos priemonės.....	93
5.7. Filtrai.....	95
5.8. Ataskaitų kūrimas	96
5.9. Taikomųjų programų kūrimas, užklausų kalba <i>SQL</i>	97
5.10. Ryšys su kitomis programomis	101
5.11. Populiariosi reliacinės duomenų bazių valdymo sistemos...	102
5.12. Savikontrolės klausimai	103
6. Duomenų bazės loginės struktūros projektavimas	104
6.1. Duomenų normalizavimas	104
6.2. Normalizavimo pavyzdžiai	111
6.3. Duomenų bazės konceptualaus modelio sudarymas.....	116
6.4. Konceptualaus modelio projektavimo pavyzdžiai	127
6.5. Konceptualaus modelio vaizdavimas ER diagramomis.....	140
6.6. Savikontrolės klausimai.....	149
7. Duomenų bazės įdiegimas Access terpėje	150
7.1. Microsoft Access aplinka ir darbo principai	150
7.2. Lentelių kūrimas	154
7.2.1. Lentelių struktūros aprašymas	154
7.2.2. Lentelės struktūros aprašymo pavyzdys	165
7.2.3. Ryšių nustatymas	172
7.2.4. Pagrindiniai veiksmai su lentelės duomenimis	174
7.2.5. Lentelių kūrimo tipinė ir kontrolinė užduotis	181
7.3. Formų, užklausų, ataskaitų ir vartotojo sąsajos kūrimas.....	188
7.3.1. Nesudėtingos sandaros formų sudarymas.....	188
7.3.2. Atrankos užklausų kūrimas.....	190
7.3.3. Nesudėtingos sandaros ataskaitų kūrimas.....	197
7.3.4. Nesudėtingų formų, užklausų ir ataskaitų kūrimo tipinė ir kontrolinė užduotis.....	207
7.3.5. <i>MS Access</i> pagrindinių veiksmų suvestinė	212
7.3.6. Sudėtingesnių formų ir ataskaitų kūrimas.....	220
7.3.7. Įvairios paskirties užklausų kūrimas.....	232

7.3.8. Makrokomandų ir formų panaudojimas kuriant vartotojo sąsają su duomenų baze.....	241
7.3.9. Sudėtingesnės sandaros DB objektų kūrimo kontrolinė užduotis.....	248
7.3.10. Kai kurios DB sąveikos su išore ir specialios jos tvarkymo priemonės.....	249
7.4. Savikontrolės klausimai	252
8. Organizacijų informacijos sistemos.....	254
8.1. Organizacijų IS technologinis pagrindas – kliento-serverio architektūra	254
8.2. Transakcijų apdorojimo sistemos	256
8.3. Valdymo informacijos sistemos.....	258
8.4. Pagrindinės gamybos IS.....	259
8.4.1. Pagrindinės gamybos valdymas.....	259
8.4.2. Gamybos IS klasifikacija.....	260
8.4.3. Medžiagų poreikio planavimo sistemos MRP	261
8.4.4. Gamybos vadybos JIT sistemos.....	262
8.4.5. Projektų valdymo IS	263
8.4.6. Automatizuoto projektavimo ir inžinerijos sistemos	263
8.4.7. Kompiuterizuotos gamybos technologinių procesų sistemos	264
8.4.8. Slankios gamybos sistemos	265
8.4.9. Integruotos gamybos IS modelis.....	265
8.4.10. Integruotos gamybos valdymo sistemos CIM.....	266
8.4.11. Gamybos išteklių planavimo sistemos MRP II.....	267
8.4.12. Veiklos išteklių planavimo sistemos ERP	269
8.5. Sprendimo priėmimo informacinės technologijos	275
8.5.1. Sprendimų priėmimo sistemų sudėtis	276
8.5.2. Vadovo informacijos sistema.....	279
8.5.3. Šiuolaikinių SPS duomenų saugyklos	280
8.5.4. OLAP - realaus laiko analitinio duomenų apdorojimo technologija	285
8.5.5. OLAP duomenų modeliai OLAP duomenų modeliai ...	290
8.5.6. OLAP sistemų rinka.....	293
8.6. Savikontrolės klausimai	294
9. Informacijos sistemų kūrimas ir valdymas.....	295
9.1. Informacijos sistemų planavimo procesas	295
9.2. Strateginis verslo ir IT suderinimas	296
9.3. Tipiniai IT infrastruktūros elementai	297
9.4. Įmonės IT planavimo modelis	298
9.5. IS kūrimo gyvavimo ciklo savybės.....	300

9.6. Informacijos sistemų kūrimo metodai.....	305
9.7. Architektūra grindžiamas IS projektavimas.....	309
9.8. CASE sistemos	322
9.9. IS kaštų ir naudos analizė	325
9.9.1. Aiški ir paslėpta IS teikiama nauda	325
9.9.2. Išlaidų ir pelno išsidėstymas laike	328
9.9.3. Rizika.....	328
9.9.4. Finansiniai IT diegimo rodikliai	329
9.9.5. Projektų valdymo klausimai	330
9.10. Informacijos sistemų kokybės savybės.....	330
9.11. Informacijos sistemų saugumas	331
9.12. Saugumas ir Internetas.....	334
9.13. Savikontrolės klausimai	336
Literatūra.....	337